

PLAN
BUROB

Voorlopige rapportage bomenvrijgave

Veldbezoeken uitgevoerd op

12-2-2025 en 27-2-2025

planburob.nl

Inleiding

In opdracht van de gemeente Sittard-Geleen heeft PlanburoB een onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten in 460 bomen in de omgeving van De Nieuwe Haleber. Deze bomen bevinden zich op de overgang van het stedelijk gebied naar het natuurgebied de Schwienswei.

Tot nu toe zijn er twee veldbezoeken uitgevoerd: één gericht op het inventariseren van vogelnesten en één om het potentieel gebruik van boomholtes door vleermuizen in kaart te brengen. Het onderzoek naar de vogelnesten vond plaats op 12 februari 2025 en is op dezelfde dag afgerond. Het tweede veldbezoek, gericht op de boomholtes, vond plaats op 27 februari 2025 en was eveneens op dezelfde dag voltooid.

Wanneer een boom een vogelnest bevat of holtes die mogelijk door vleermuizen worden gebruikt, kan dit invloed hebben op de voorgenomen werkzaamheden. Vogelnesten die niet jaarrond beschermd zijn, mogen buiten het broedseizoen worden verwijderd. Hierdoor kunnen de bomen waarin deze nesten zich bevinden in die periode ook worden gekapt of gesnoeid. Jaarrond beschermde nesten daarentegen mogen niet worden verwijderd. Wel is het mogelijk om de betreffende bomen buiten het broedseizoen te snoeien, mits het nest niet wordt verstoord.

Voor boomholtes die geschikt kunnen zijn als verblijfplaats voor vleermuizen geldt een vergelijkbare aanpak. Bomen met dergelijke holtes mogen zonder aanvullend onderzoek niet worden gekapt. Snoeiwerkzaamheden zijn mogelijk, zolang voldoende verblijfplaatsen behouden blijven en er geen verstoring optreedt.

Methode

Het onderzoek is uitgevoerd door middel van een visuele inspectie met een verrekijker. Voor elke boom is in kaart gebracht of er een vogelnest aanwezig was en eventueel van welke soort.

Resultaten

De resultaten zijn hieronder weergegeven en hebben betrekking op het volledige plangebied. De bevindingen betreffen zowel aangetroffen vogelnesten als onderzochte boomholtes.

Vogelnesten

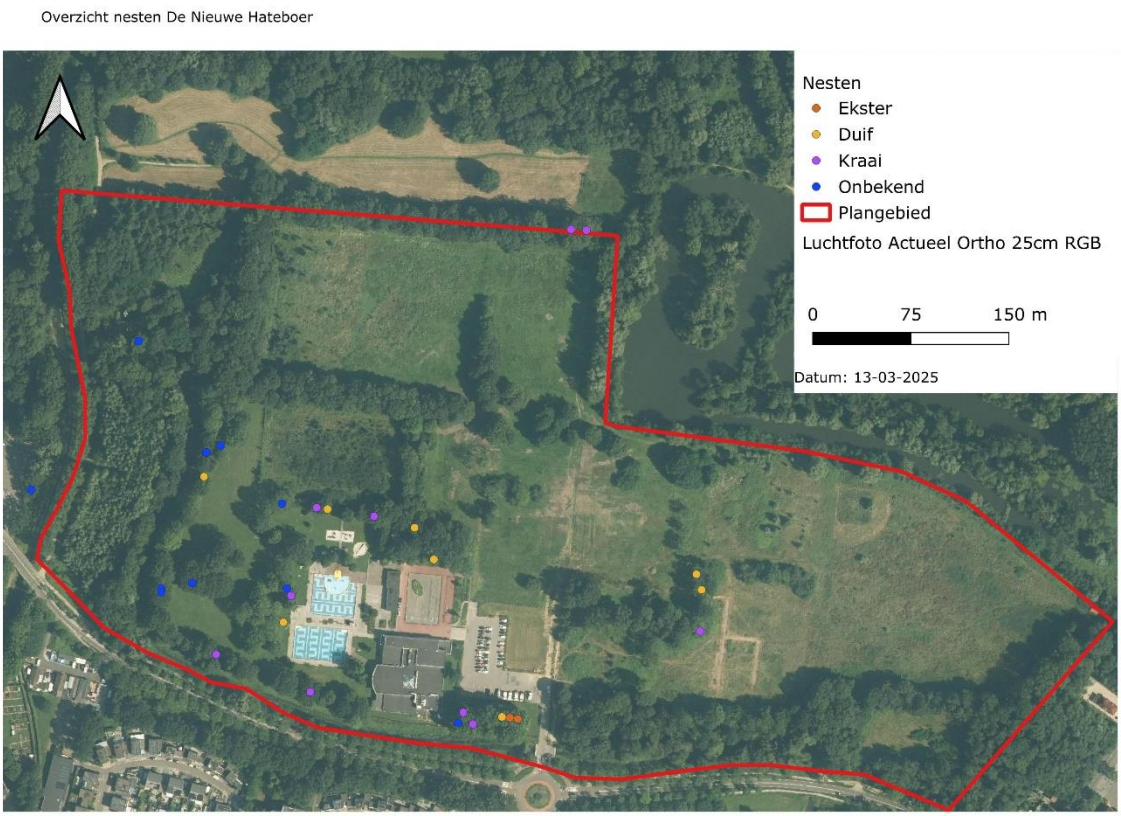
In totaal zijn er 13 bomen aangetroffen met vogelnesten. Dit betrof voornamelijk nesten van eksters, kraaien en houtduiven. Deze nesten zijn op zichzelf niet jaarrond beschermd. Wel is bekend dat de ransuil en bosuil regelmatig gebruik maken van oude nesten van kraaien en eksters. Indien dit het geval is, geldt wél een jaarrond bescherming.

Bij één nest bestaat het vermoeden dat dit een jaarrond beschermd nest kan zijn. De specifieke soort die hiervan gebruikmaakt is op dit moment nog niet vastgesteld. Aanvullend onderzoek tijdens het broedseizoen is nodig om hierover zekerheid te verkrijgen.

Een overzicht van de aangetroffen nesten is weergegeven in afbeelding 1 en tabel 1.

Tabel 1: Overzicht van alle gevonden nesten in de bomen die door de buitendienst bekeken zijn.

Boom ID	Voorgenomen maatregel	Vogelsoort	Jaarrond beschermd?	Opmerkingen
4528905	Snoeien	Ekster	Nee	Ekster in nest gezien, dus waarschijnlijk geen Ransuil
4528906	Snoeien	Ekster	Nee	Ekster in nest gezien, dus waarschijnlijk geen Ransuil
4528907	Snoeien	Duif	Nee	
4528912	Snoeien	Kraai	Nee, mits geen gebruik van Ransuil	
4528915	Snoeien	Kraai	Nee, mits geen gebruik van Ransuil	
4529264	Snoeien	Duif	Nee	
4660595	Vellen	Duif	Nee	
4528913	Snoeien	Onbekend	Hoogstwaarschijnlijk wel	Groot nest (Afbeelding 2)
4529321	Snoeien	Duif	Nee	
4529338	Geen	Duif	Nee	
4529198	Vellen	Kraai	Nee, mits geen gebruik van Ransuil	
452904	Geen	Kraai	Nee, mits geen gebruik van Ransuil	
4529271	Vellen	Kraai	Nee, mits geen gebruik van Ransuil	

Afbeelding 1: De locaties van alle gevonden nesten in het plangebied. De locaties in het meest westelijke gedeelte van het plangebied zijn afkomstig uit de resultaten van het verslag van Econsultancy.

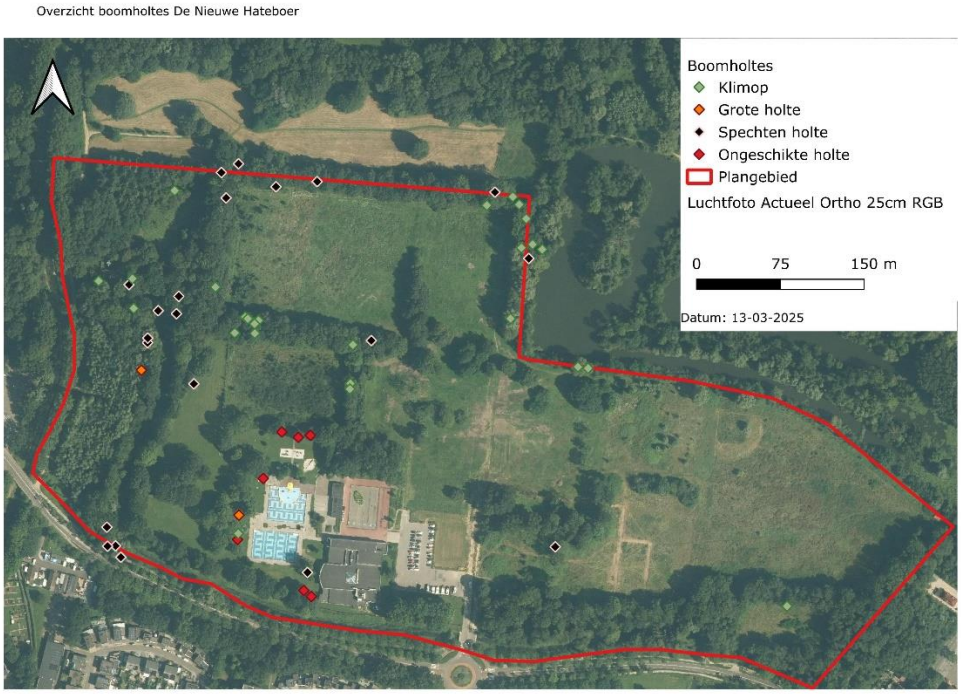

Afbeelding 2: A) de locatie van het mogelijk jaarrond beschermde nest en B) ingezoomd op het nest.

Boomholtes

Tijdens het tweede veldbezoek is specifiek gekeken naar de aanwezige boomholtes in het plangebied. In totaal zijn 31 bomen met holtes onderzocht (afbeelding 3). Uit het veldwerk bleek dat niet alle holtes, zoals eerder vermeld in de quickscan van Econsultancy, even geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen.

De gevonden holtes zijn onderverdeeld in vier categorieën: klimop, grote holte, spechtenholte en ongeschikt.

Afbeelding 3: de locaties van alle gevonden boomholtes in het plangebied. De holtes zijn verdeeld in bomen met klimop, spechtenholtes, grotere holtes, en ongeschikte holtes.

Ongeschikte bomen
Onder de ongeschikte bomen vallen zeven knotwilgen. Hoewel deze veel verschillende holtes bevatten, bleek uit endoscopisch onderzoek dat de meeste holtes volledig doorlopen en dus vrij open zijn. Dit maakt ze minder geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen, die juist beschutte, afgesloten ruimten prefereren.

Spechtenholtes
Het merendeel van de bomen (22 stuks) bevat spechtengaten. Deze zijn vaak lastig te bereiken met een endoscoop (zie afbeelding 4). Bovendien zijn deze holtes niet voor alle verblijfstypen van vleermuizen geschikt. Voor kraamkolonies zijn ze doorgaans minder aantrekkelijk. Ze worden vooral gebruikt als zomer- of baltsverblijfplaatsen. Het gebruik van dergelijke verblijven is vaak tijdelijk en incidenteel. Hierdoor is de kans klein dat een endoscoopinspectie sporen van gebruik aantreft. Om die reden wordt aangeraden om deze holtes aanvullend te onderzoeken met akoestische methoden.

Afbeelding 4: A) de locatie van de boom in de opstand en B) ingezoomd op de boom met de aanwezige holtes waarschijnlijk gemaakt door spechten. Te zien is wel hoe moeilijk bereikbaar dit soort spechtengaten kunnen zijn.

Bomen met klimop
Voor de bomen die volledig zijn begroeid met klimop (afbeelding 5) geldt een soortgelijk verhaal. Hoewel kraamverblijven hier onwaarschijnlijk zijn, kunnen ze wél dienen als zomer- of baltsverblijfplaats. Deze bomen zijn echter moeilijk te inspecteren met een endoscoop, omdat de precieze locatie van een mogelijke verblijfplaats lastig te bepalen is. Ook hier kan akoestisch onderzoek meer duidelijkheid verschaffen.

Afbeelding 5: Boomopstand met veel klimop.

Grote holtes

Daarnaast zijn twee bomen aangetroffen met relatief grote holtes (afbeelding 6). Tijdens het endoscopisch onderzoek bleek dat deze holtes verder doorlopen naar boven, waardoor een ruime, beschutte ruimte is ontstaan. De holtes staan, afgezien van de ingang, niet in directe verbinding met de buitenlucht, wat ze potentieel geschikt maakt als kraamverblijf voor boombewonende vleermuissoorten. Ook deze bomen worden meegenomen in het geplande akoestische onderzoek, om te beoordelen of ze daadwerkelijk als kraamlocatie worden gebruikt.

Afbeelding 6: A) overzicht van de gehele boomholte en B) ingezoomd op de specifieke holte. De holte loopt nog flink door naar boven achter de schors.

Conclusie
Op basis van de bevindingen kunnen de bomen met holtes op dit moment nog niet worden vrijgegeven voor kap. Eerst moet via aanvullend akoestisch onderzoek worden uitgesloten dat de holtes worden gebruikt als verblijfplaats door vleermuizen.
Snoeiwerkzaamheden zijn in sommige gevallen wél mogelijk, mits er voldoende verblijfmogelijkheden overblijven en de werkzaamheden geen verstoring veroorzaken.

Overige waarneming

Tijdens het veldonderzoek zijn ook enkele waarnemingen gedaan van flora en fauna die niet direct relevant zijn voor dit onderzoek, maar wel interessant zijn in het bredere ecologische kader.

- Drie Buizerds tegelijkertijd zien cirkelen boven het plangebied
- Torenvalk
- Meerdere eksters en kraaien
- Meerdere bonte spechten als groene spechten waargenomen
- Een groep van 4 reeën (3 reegeiten en 1 reebok)

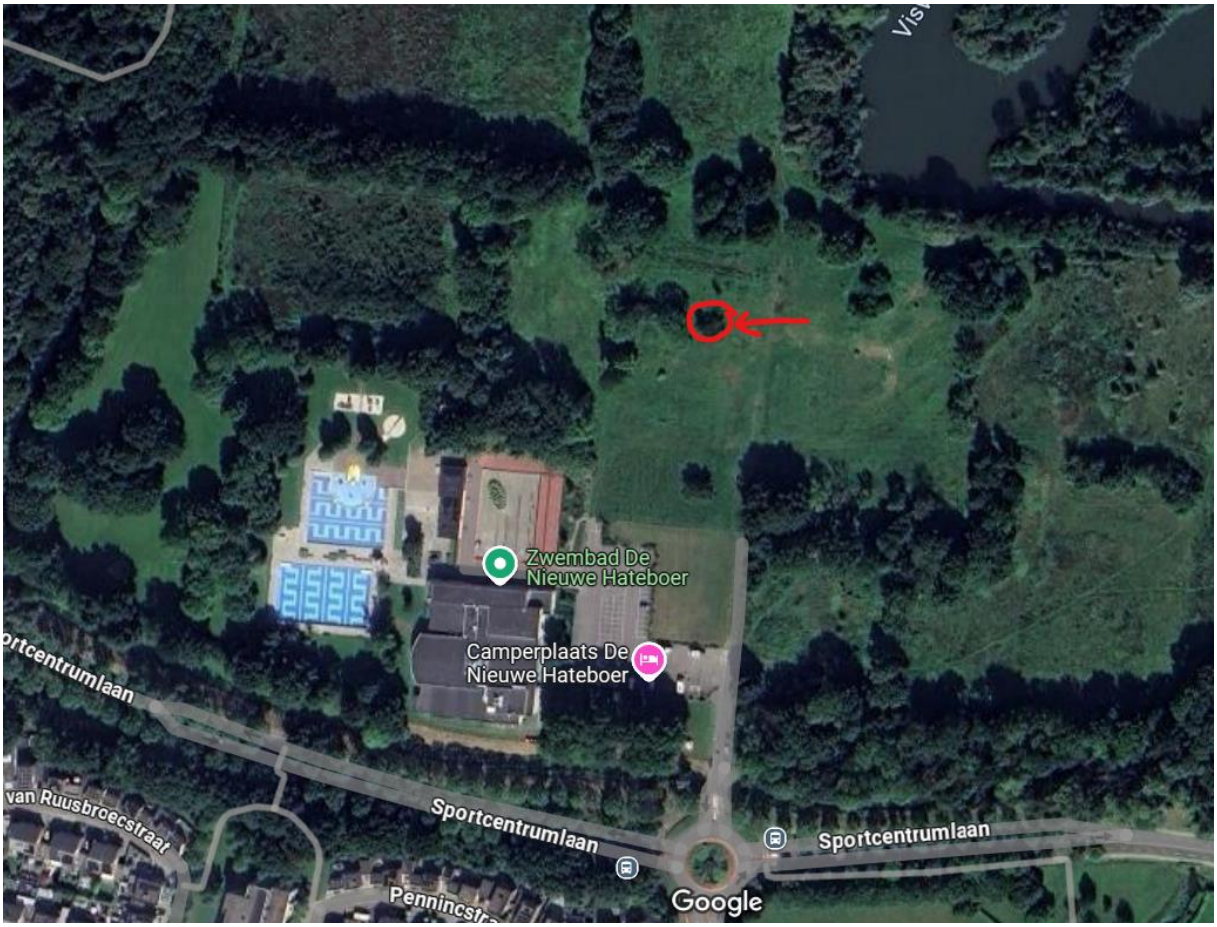
Naast de waargenomen vogelsoorten en reeën, spelen de aanwezige struwelen een belangrijke rol in het ecosysteem. Deze structuren bieden schuilplaatsen en corridors voor grondgebonden zoogdieren zoals egels, hazen en kleine marterachtigen. Het is daarom ecologisch wenselijk om struwelen onder onderhoudsbomen zoveel mogelijk intact te laten, zodat deze soorten hun leefgebied kunnen behouden.

Exotische flora

Tijdens het veldwerk zijn enkele exotische plantensoorten opgemerkt. Binnen één struweel werden zowel bamboe als sneeuwheide aangetroffen (afbeelding 7 & 8). De aanwezigheid van bamboe is vooral opmerkelijk, aangezien deze soort zich agressief kan uitbreiden en mogelijk een bedreiging vormt voor de inheemse vegetatie. Het kan daarom verstandig zijn om deze soort in de toekomstige werkzaamheden mee te nemen en te verwijderen.

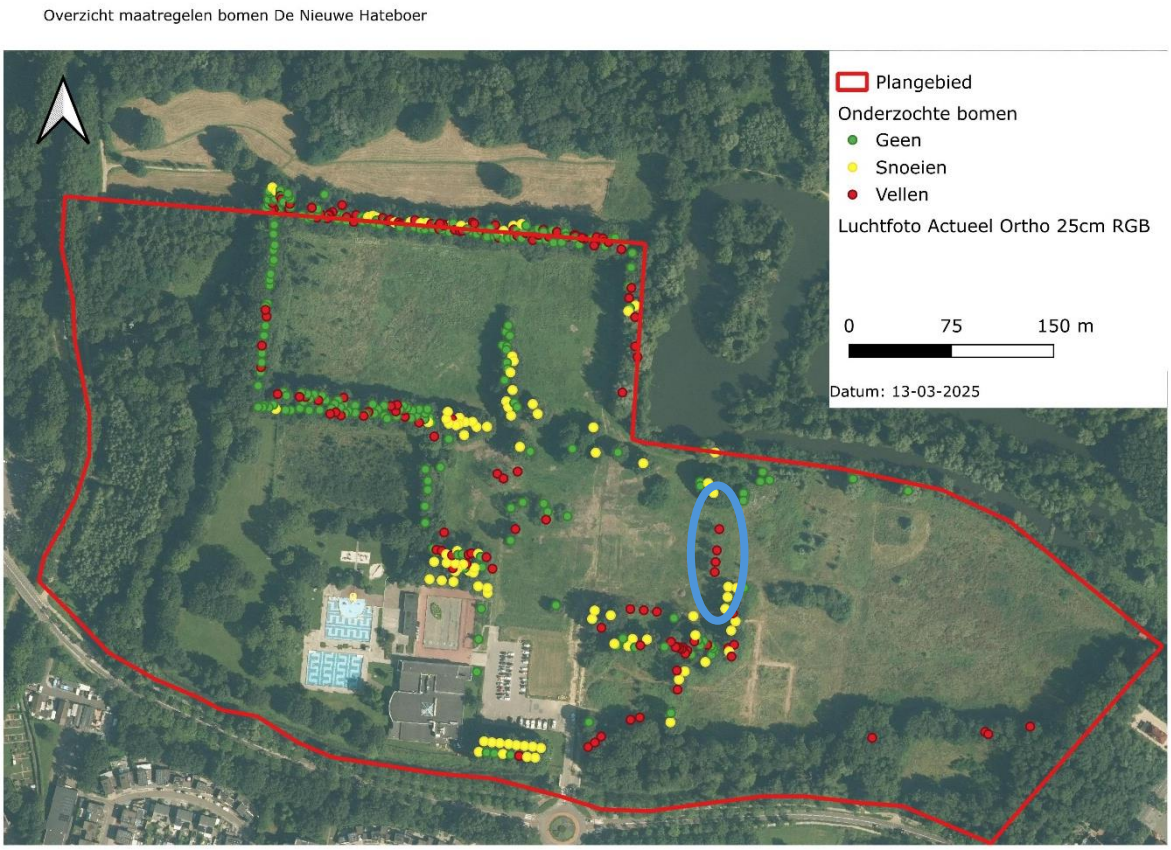
Afbeelding 7: Aanwezigheid van A) Bamboe en B) Sneeuwheide in het plangebied.

Afbeelding 8: De locatie van het struweel waarin bamboe en sneeuwheide zijn gevonden.

Mogelijke vliegroute

Tijdens het veldbezoek is ook waargenomen dat een viertal essen die gekapt worden mogelijk een rol hebben als vliegroute (afbeelding 9 & 10). Nu zal dit echter geen probleem vormen voor vleermuizen omdat er voldoende alternatieve routes in de buurt zijn. Verder zal door het aftakelen van deze essen door essentaksterfte hun functie als lijnvormig element ook snel verliezen. Eventueel kan er wel gekozen worden om een nieuwe bomenrij aan te planten die deze functie kan overnemen.

Afbeelding 9: De rij van Essen die als vliegroute kan fungeren aangegeven met een blauwe omlijning.

Afbeelding 10: De rij van Essen die als vliegroute kan fungeren zoals gezien in het veld.

Conclusie en advies

Op basis van de uitgevoerde veldbezoeken zijn in totaal dertien bomen aangetroffen met vogelnesten. Het merendeel hiervan betreft nesten van eksters, kraaien en houtduiven. Deze nesten zijn op zichzelf niet jaarrond beschermd, tenzij ze worden gebruikt door soorten als de ransuil of bosuil. Bij één van de nesten bestaat het vermoeden dat het mogelijk jaarrond beschermd is. Deze bevindt zich in een boom waarvoor uitsluitend snoeiwerkzaamheden gepland staan. Dit snoeien kan plaatsvinden, mits het nest onaangetast blijft en de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd. Om zekerheid te krijgen over de status van dit nest wordt aanvullend onderzoek in het broedseizoen aanbevolen. Daarnaast is vastgesteld dat enkele kraaiennesten mogelijk door ransuilen gebruikt kunnen worden. Ook hier is vervolgonderzoek wenselijk om dit uit te sluiten.

Tijdens het tweede veldonderzoek zijn in totaal 31 bomen met boomholtes onderzocht. Deze holtes zijn geclassificeerd als spechtenholtes, bomen met klimop, grotere holtes en holtes die ongeschikt zijn bevonden. De spechtenholtes en bomen met klimop worden als potentieel geschikt beschouwd voor gebruik door vleermuizen, met name als zomer- of baltsverblijfplaatsen. Omdat dit gebruik vaak tijdelijk en kortstondig is, is de kans klein dat tijdens endoscopisch onderzoek duidelijke gebruikssporen worden aangetroffen. Daarom wordt geadviseerd om aanvullend akoestisch onderzoek uit te voeren, zodat vastgesteld kan worden of deze bomen daadwerkelijk door vleermuizen worden gebruikt.

Daarnaast zijn in twee bomen grote holtes gevonden die diep doorlopen en vrijwel volledig zijn afgesloten van de buitenlucht. Deze eigenschappen maken de holtes potentieel geschikt als kraamverblijf voor boombewonende vleermuissoorten. Ook deze bomen worden meegenomen in het geplande akoestisch onderzoek. Zolang nog niet met zekerheid vastgesteld is dat de holtes niet als verblijfplaats worden gebruikt, kunnen deze bomen niet worden vrijgegeven voor kap. Snoeiwerkzaamheden zijn in de tussentijd wel mogelijk, mits daarbij voldoende verblijfmogelijkheden behouden blijven en geen verstoring optreedt.

Tijdens het veldwerk zijn tevens enkele exotische plantensoorten aangetroffen, waaronder bamboe en sneeuwheide. Met name bamboe heeft een sterke neiging om zich uit te breiden en vormt daarmee een risico voor de inheemse vegetatie. Het wordt daarom aanbevolen om deze soort op te nemen in de toekomstige beheermaatregelen en bij de uitvoering van de werkzaamheden te verwijderen.

Tot slot is tijdens het veldbezoek vastgesteld dat een rij essen mogelijk fungeert als vliegroute voor vleermuizen. Door de aantasting van deze bomen door essentaksterfte en de aanwezigheid van voldoende alternatieve routes in de omgeving wordt verwacht dat het verwijderen van deze essen geen noemenswaardige negatieve gevolgen zal hebben. Desondanks kan het aanleggen van een nieuwe bomenrij overwogen worden als ecologische compensatie.

Op basis van deze bevindingen kunnen de bomen zonder nesten, of met nesten die niet jaarrond beschermd zijn, vrijgegeven worden voor vellen of snoeien, mits de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden. Bomen met potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen, waaronder holtes en bomen met dichtbegroeid klimop, blijven vooralsnog uitgesloten van kap. Deze bomen worden pas vrijgegeven nadat aanvullend akoestisch onderzoek heeft uitgewezen dat er geen sprake is van gebruik door beschermde soorten. Snoeiwerkzaamheden aan deze bomen zijn wel mogelijk, zolang dit zorgvuldig gebeurt en geen directe verstoring veroorzaakt.

Concreet:

- Bomen zonder nesten of met niet-jaarrond beschermde nesten zijn op dit moment vrijgegeven voor vellen of snoeien, mits buiten broedseizoen.
- Bomen met mogelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen (holtes, klimop) zijn op dit moment nog niet vrijgegeven en moeten nader onderzocht worden.

PLAN
BUROB

Planburo B b.v.

Bezoek- en postadres
Leyenbroekerweg 29
6132CA Sittard

T +31 (0)85 3014574
info@planburob.nl
planburob.nl

Bank NL74RABO0149326149
K.v.K. 57613443
BTW NL.852658229B01